YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

27 päivänä syyskuuta 2006 *

Asiassa T-153/04,

Ferriere Nord SpA, kotipaikka Osoppo (Italia), edustajinaan asianajajat W. Viscardini ja G. Donà,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään A. Nijenhuis ja A. Whelan, avustajanaan asianajaja A. Colabianchi,

vastaajana,

jossa on kyse komission 5.2.2004 päivätyllä kirjeellä ja 13.4.2004 päivätyllä faksilla tiedoksi antamien päätösten, jotka koskevat maksamatta olevaa osuutta sakosta, joka kantajalle on määrätty ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta 2.8.1989 tehdyllä komission päätöksellä 89/515/ETY (IV/31.553 – Betoniteräsverkot) (EYVL L 260, s. 1), kumoamista koskevasta vaatimuksesta,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. García-Valdecasas sekä tuomarit J. D. Cooke (esittelevä tuomari) ja V. Trstenjak,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.2.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Vanhentumisajoista liikennettä ja kilpailua koskeviin Euroopan talousyhteisön sääntöihin liittyvissä menettelyissä ja niiden nojalla määrättyjen seuraamusten täytäntöönpanossa 26 päivänä marraskuuta 1974 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2988/74 (EYVL L 319, s. 1) todetaan muun muassa seuraavaa:

”4 artikla

Seuraamusten täytäntöönpanoon sovellettava vanhentumisaika

1. Komission toimivaltaa panna täytäntöön päätökset, joilla on määrätty sakkoja, seuraamusmaksuja tai uhkasakkoja liikennettä ja kilpailua koskevien Euroopan talousyhteisön sääntöjen rikkomisesta, rajoittaa viiden vuoden vanhentumisaika.

2. Aika alkaa kulua päivästä, jona päätös on tullut lainvoimaiseksi.

5 artikla

Seuraamusten täytäntöönpanoon sovellettavan vanhentumisajan keskeyttäminen

1. Seuraamusten täytäntöönpanoon sovellettavan vanhentumisajan keskeyttää:

a) sellaisen päätöksen antaminen tiedoksi, jolla on muutettu sakon, seuraamusmaksun tai uhkasakon alkuperäistä määrää taikka hylätty sen muuttamista koskeva hakemus;

b) komission taikka jäsenvaltion komission pyynnöstä sakon, seuraamusmaksun tai uhkasakon täytäntöön panemiseksi suorittama toimenpide.

2. Vanhentumisaika alkaa kulua uudelleen kustakin keskeytymisestä.

6 artikla

Seuraamusten täytäntöönpanoon sovellettavan vanhentumisajan pysähtyminen

Seuraamusten täytäntöönpanoon sovellettava vanhentumisaika pysähtyy ajaksi:

a) joksi on myönnetty maksuaikaa – –"

Asian tausta

2 Komissio teki 2.8.1989 ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta päätöksen 89/515/ETY (IV/31.553 – Betoniteräsverkot) (EYVL L 260, s. 1; jäljempänä betoniteräsverkkopäätös), jossa se muun muassa totesi Ferriere Nord SpA:n osallistuneen useisiin kilpailusääntöjen rikkomisiin yhteisön betoniteräsverkkomarkkinoilla ja määräsi tälle sakkoa 320 000 ecua.

3 Betoniteräsverkkopäätöksen 4 artiklan mukaan kantajalle määrätty sakko oli maksettava kolmen kuukauden kuluessa mainitun päätöksen tiedoksi antamisesta. Lisäksi päätöksessä lausuttiin, että tälle sakon summalle alkaisi kyseisen määräajan päätyttyä kertyä laillinen korko, joka määräytyi Euroopan raha-asiain yhteistyörahaston ecumääräisissä operaatioissa soveltaman korkokannan mukaan sellaisena kuin se oli sen kuukauden ensimmäisenä työpäivänä, jolloin betoniteräsverkkopäätös on tehty, korotettuna 3,5 prosenttiyksiköllä, eli 12,5 prosenttia.

4 Betoniteräsverkkopäätös annettiin kantajalle tiedoksi 9.8.1989 päivätyllä kirjeellä. Tässä kirjeessä ilmoitettiin, että päätöksessä vahvistetun määräajan päätyttyä komissio perisi saatavansa, johon lisättäisiin automaattisesti 12,5 prosentin korko sakon maksamiselle asetetun määräajan päättymisestä alkaen. Kirjeessä tarkennettiin, että mikäli päätöksen kumoamiseksi nostetaan kanne, sakon perimiseen ei ryhdyttäisi niin kauan kuin oikeudenkäyntimenettely on vireillä sillä edellytyksellä, että ennen sakon maksamiselle asetetun määräajan päättymistä:

”– – – saatavalle kertyy mainitusta päivästä – – 10,5 prosentin korko;

– – – komission hyväksyttävissä oleva pankkitakaus, joka on liitteessä olevan mallin mukainen ja kattaa velan korkoineen, asetetaan viimeistään tuona päivänä – – komission kirjanpitäjälle osoitetulla kirjatulla kirjeellä."

5 Kantaja nosti 18.10.1989 kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa betoniteräsverkkopäätöksen kumoamiseksi (asia T-143/89).

6 Banco di Roma asetti 26.10.1989 kantajan ohjeistuksesta takuun nro 1957 (jäljempänä pankkitakaus), joka oli komission 9.8.1989 päivättyyn kirjeeseensä liittämän mallin mukainen, ja antoi seuraavan sitoumuksen:

"– – takaamme, että Ferriere Nord – – maksaa komissiolle – –:

– 320 000 ecua sakkoa, joka on määrätty Ferriere Nordille – –

– tälle summalle kertyvän koron 15.11.1989 alkaen siihen päivään asti, kun sakko tosiasiallisesti maksetaan, 10,5 prosentin korkokannalla – –.

Tätä sitoumusta ei voida peruuttaa ilman komission suostumusta – –

Siltä osin kuin se on tarpeellista, takaaja luopuu oikeudestaan vedota väitteeseen tai ristiriitaan.

Tämä takaus maksetaan ensi vaatimuksesta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Ferriere Nord – – vastaan komissio antaman ratkaisun oikeaksi todistettua jäljennöstä, joka on toimitettu kirjattuna kirjeenä, vastaan.

Kansallisessa valuutassa suoritetun maksun vaihdossa ecuiksi käytetään maksua edeltävän päivän kurssia.

Tätä pankkitakausta koskevat oikeusriidat kuuluvat Luxemburgissa sijaitsevan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan."

7 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi edellä 5 kohdassa tarkoitetun kanteen asiassa T-143/89, Ferriere Nord vastaan komissio, 6.4.1995 annetulla tuomiolla (Kok. 1995, s. II-917).

8 Kantaja haki 19.6.1995 muutosta edellä mainittuun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antamaan tuomioon. Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi kyseisen valituksen asiassa C-219/95 P, Ferriere Nord vastaan komissio, 17.7.1997 annetulla tuomiolla (Kok. 1997, s. I-4411).

9 Kantaja pyysi 28.7.1997 päivätyllä kirjeellä komissiota harkitsemaan uudestaan sakkojen määrän ja korkojen alentamista. Kantaja vetosi siihen, että koska yhtäältä Italian liiran (ITL) arvo oli alentunut voimakkaasti betoniteräsverkkopäätöksen tekohetken ja edellä 8 kohdassa mainitussa asiassa Ferriere Nord vastaan komissio 17.7.1997 annetun tuomion välillä, ja toisaalta koska oikeudenkäynti oli kestänyt lähes kahdeksan vuotta, ei ollut kohtuullista vaatia siltä sakkopääoman ja korkojen,

sellaisina kuin ne oli vahvistettu betoniteräsverkkopäätöksessä, maksua kokonaisuudessaan.

10 Komissio hylkäsi kantajan vaatimuksen 11.9.1997 päivätyllä kirjeellä, joka annettiin tiedoksi 18.9.1997.

11 Kantaja pyysi 2.12.1997 päivätyllä kirjatulla kirjeellä, joka saapui 10.12.1997, komissiota tutkimaan uudestaan sen vaatimuksen muun muassa sillä perusteella, että Italian liiran irtautuminen Euroopan valuuttajärjestelmästä, joka oli kyseisen valuutan arvon alenemisen syy, ei ollut ennakoitavissa pankkitakauksen antamisen hetkellä.

12 Kantaja ilmoitti lisäksi samassa kirjeessä maksaneensa 483 840 000 ITL, joka vastasi sakon määrää eli 320 000:ta ecua vuonna 1989 voimassa olleen vaihtokurssin mukaan. Tämä summa suoritettiin 15.12.1997 komission tilille arvoltaan 249 918 ecun suuruisena.

13 Komissio ei vastannut 2.12.1997 päivättyyn kirjeeseen.

14 Komissio ilmoitti kantajalle 5.2.2004 päivätyllä kirjeellä (jäljempänä 5.2.2004 päivätty kirje), että tämän maksettavana olevasta summasta oli 27.2.2004 jäljellä yhteensä 564 402,26 euroa (320 000 ecun sakkopääoma, josta oli vähennetty ne 249 918 ecua, jotka oli maksettu 15.12.1997, ja johon oli lisätty korot 17.11.1989 ja 27.2.2004 väliseltä ajalta). Komissio vaati kantajaa maksamaan velkansa mahdollisimman pian ja ilmoitti, että kun maksu on suoritettu, se hyväksyisi pankkitakauksen vapauttamisen.

15 Kantaja vastasi 25.2.2004 päivätyllä kirjeellä komissiolle, että 5.2.2004 päivätyssä kirjeessä olevat vaatimukset olivat perusteettomia ja myöhässä esitettyjä. Kantaja väitti muun muassa, että asetuksen N:o 2988/74 4 artiklassa säädetty seuraamusten täytäntöönpanoon sovellettava viiden vuoden vanhentumisaika oli kulunut umpeen 18.9.2002 ja että näin ollen komissio ei voinut enää vaatia saatavaa siltä eikä pankkitakauksen antajalta.

16 Komissio vastasi kantajalle 13.4.2004 päivätyllä faksilla (jäljempänä 13.4.2004 päivätty faksi), että asetuksen N:o 2988/74 4 artiklaan perustuvan vanhenemisen osalta oli todettava, että tätä säännöstä ei voitu soveltaa käsillä olevassa tapauksessa siksi, että oli olemassa pankkitakaus, johon voitiin vedota milloin tahansa ja jolla oli sama vaikutus kuin väliaikaisella maksulla siten, että pakkotäytäntöönpano ei ollut tarpeen. Komissio myönsi myös, ettei se ollut muistuttanut kantajaa maksamaan velkaansa sen jälkeen, kun yhteisöjen tuomioistuin oli vahvistanut betoniteräsverkkopäätöksen, ja hyväksyi tältä osin, että korkojen kertyminen lakkasi viisi kuukautta mainitun tuomion antamisen jälkeen eli 17.12.1997. Tästä seurasi, että komissio vaati kantajalta enää 341 932,32 euroa 5.2.2004 päivätyssä kirjeessä vaadittujen 564 402,26 euron sijaan. Komissio ilmoitti lopuksi, että jos maksua ei suoritettaisi 30.4.2004 mennessä, se perisi saatavansa pankkitakauksen antajalta.

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

17 Kantaja nosti esillä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 23.4.2004 toimittamallaan kannekirjelmällä.

18 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 7.2.2006 pidetyssä istunnossa.

19 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– kumoaa päätökset, jotka sisältyivät 5.2.2004 päivättyyn kirjeeseen ja 13.4.2004 päivättyyn faksiin (jäljempänä riidanalaiset toimet)

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

20 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– ensisijaisesti jättää kanteen tutkimatta siltä osin kuin se perustuu EY 230 artiklaan

– toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asianosaisten lausumat

Tutkittavaksi ottaminen

21 Komissio vetoaa ensisijaisesti siihen, että käsillä olevaa kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi siksi, että riidanalaiset toimet eivät ole EY 249 artiklassa tarkoitettuja päätöksiä, joilla olisi loukattu kantajaa. Näin ollen riidanalaiset toimet eivät ole kannekelpoisia.

22 Riidanalaiset toimet ovat näet pelkkä kehotus suorittaa maksamaton osuus betoniteräsverkkopäätöksestä ja 11.9.1997 päivätystä kirjeestä johtuvasta velasta, eikä niistä seuraa juridisia lisävelvoitteita suhteessa siihen sakon määrään, joka näillä aiemmilla toimilla on määrätty, joten ne ovat luonteeltaan pelkkä aiempien toimien vahvistus lukuun ottamatta 13.4.2004 päivätyssä faksissa tehtyä korkojen määrän vähentämistä, jota kantaja ei ole kiistänyt (ks. edellä 16 kohta).

23 Kantaja väittää, että asetuksen N:o 2988/74 4 artiklan 1 kohdan mukaan vanhentumisaika, jota sovelletaan komission toimivaltaan panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön, oli kulunut umpeen ennen kuin riidanalaiset toimet tehtiin (ks. jäljempänä 24–27 kohta). Näin ollen, kun komissio osoitti riidanalaiset toimet kantajalle ja määräsi tämän maksamaan sen osuuden, joka kantajan velasta oli jäljellä, ilmoittaen, että jos maksua ei suoriteta, se perisi saatavansa pankkitakauksen antajalta, se osoitti kantajalle perusteettoman maksuvaatimuksen, jossa on kyse betoniteräsverkkopäätökseen ja 11.9.1997 päivättyyn kirjeeseen nähden uudesta seikasta. Riidanalaiset toimet eivät siis ole luonteeltaan tätä päätöstä ja kirjettä vahvistavia.

Aineellinen kysymys

24 Kanteensa tueksi kantaja vetoaa yhteen ainoaan kanneperusteeseen, joka koskee asetuksen N:o 2988/74 4 artiklan 1 kohdan rikkomista siltä osin kuin vanhentumisaika, jota sovelletaan komission toimivaltaan panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön, oli kulunut umpeen silloin, kun riidanalaiset toimet tehtiin.

25 Betoniteräsverkkopäätös tuli näet lainvoimaiseksi sinä päivänä, kun edellä 8 kohdassa mainitussa asiassa Ferriere Nord vastaan komissio annettiin tuomio eli 17.7.1997. Asetuksen N:o 2988/74 4 artiklan mukainen viiden vuoden vanhentumisaika alkoi siis alun perin kulua tämän tuomion tiedoksiantamispäivästä. Vanhentumisaika kuitenkin keskeytettiin saman asetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella

komission 11.9.1997 päivätyllä kirjeellä, joka annettiin tiedoksi 18.9.1997, siten, että mainittu määräaika alkoi kulua uudestaan siitä päivästä. Koska muuta vanhentumisajan keskeyttävää tai pysäyttävää toimenpidettä ei tehty, vanhentumisaika, jota sovelletaan komission toimivaltaan panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön, kului umpeen viisi vuotta myöhemmin eli 18.9.2002.

26 Kantajan mukaan riidanalaisten toimien tekopäivänä vanhentumisaika, jota sovelletaan komission toimivaltaan panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön, oli näin ollen kulunut umpeen ei pelkästään suhteessa kantajaan vaan myös Banco di Romaan.

27 Tähän liittyen kantaja kiistää sen komission väitteen, jota se pitää keinotekoisena ja oikeudellisesti perusteettomana ja jonka mukaan asetuksen N:o 2988/74 4 artikla ei ole sovellettavissa käsillä olevassa asiassa. Se vetoaa muun muassa siihen, että oikeuskäytännön mukaan takausvelvoite on luonteeltaan liitännäinen siinä mielessä, että velkoja voi vaatia takaajalta suoritusta ainoastaan, jos takauksen kohteena oleva velka on erääntynyt (asia C-266/01, Préservatrice foncière TIARD, tuomio 15.5.2003, Kok. 2003, s. I-4867, 29 kohta).

28 Komissio väittää, että se kantajan väite, jonka mukaan vanhentumisaika, jota sovelletaan komission toimivaltaan panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön, on kulunut umpeen asetuksen N:o 2988/74 4 artiklassa tarkoitetulla tavalla, ei ole perusteltu ja että mainittua asetusta ei voida soveltaa käsillä olevassa asiassa pankkitakauksen olemassaolon vuoksi.

29 Tähän liittyen komissio katsoo ensiksi, että saatavan perimistä pankkitakauksen antaneelta Banco di Romalta ei voida rinnastaa betoniteräsverkkopäätöksen täytäntöönpanomenettelyyn. Takauksen antanutta pankkia sitova velvoite on näet luonteeltaan sopimusoikeudellinen, mikä oikeuttaa sen, että kaikki pankkitakausta koskevat oikeusriidat käsitellään yhteisöjen tuomioistuimessa EY 238 artiklan nojalla, kun taas kantajaa sitova velvoite kuuluu EY 256 artiklan alaan.

30 Komissio väittää toiseksi, että pankkitakaus on erillinen ja itsenäinen velvoite suhteessa kantajan velvoitteeseen maksaa sakko. Se tuo tältä osin esiin, että pankkitakaus on maksettava komission ensi vaatimuksesta, että Banco di Roma on sitoutunut, siltä osin kuin se on tarpeellista, luopumaan oikeudestaan vedota väitteeseen tai ristiriitaan ja että viimeksi mainitun sitoumusta ei voida peruuttaa ilman komission kirjallista suostumusta. Komissio päättelee tästä, että sen ja Banco di Roman välinen suhde on riippumaton siitä suhteesta, joka sitoo sen kantajaan.

31 Komissio väittää kolmanneksi, että oikeusvarmuuden periaate ei edellytä asetuksessa N:o 2988/74 säädetyn vanhentumisajan soveltamista analogisesti sopimussuhteisiin. Vanhentumisen osalta sopimussuhde itsessään täyttää oikeusvarmuuden vaatimuksen. Jos Italian oikeutta sovellettaisiin kyseiseen pankkitakaukseen, vanhentumisaika olisi kymmenen vuotta. Komission ei siis ole enää tarpeellista ryhtyä betoniteräsverkkopäätöksen pakkotäytäntöönpanoon, koska se voi vaatia saatavaansa Banco di Romalta pankkitakauksen nojalla.

32 Komissio väittää lopuksi, että pankkitakausta ei voida pitää puhtaasti liitännäisenä komission ja kantajan alkuperäiseen suhteeseen nähden. Tältä osin edellä 27 kohdassa mainitulla asialla Préservatrice foncière TIARD, johon kantaja vetoaa, ei ole merkitystä käsillä olevassa asiassa sikäli kuin se liittyi takausjärjestelmään, johon nyt kyseessä olevaa pankkitakausta ei sen ehtojen erityisen luonteen vuoksi voida yhdistää. Komissio väittää lisäksi, ettei olisi ollut sen etujen mukaista hyväksyä tällaista liitännäistä takausta sakon väliaikaisen maksun sijaan.

33 Toissijaisesti komissio väittää, että vaikka asetuksen N:o 2988/74 mukainen vanhentumisaika olisi sovellettavissa pankkitakaukseen (mikä komission mukaan ei kuitenkaan ole mahdollista), mainitun takauksen hyväksyminen on katsottava kyseisen asetuksen 6 artiklan a alakohdassa tarkoitetuksi maksuajaksi, jolla on vanhentumisajan pysäyttävä vaikutus. Tällainen hyväksyminen nimittäin tarkoittaa maksuaikaa usealla perusteella: yrityksen ei tarvitse maksaa sakkoa välittömästi ja se

voi lykätä tällaista maksua siihen asti, kunnes komissio sitä vaatii ilman, että sen olisi pyydettävä yhteisöjen tuomioistuimelta sen päätöksen täytäntöönpanon lykkäystä, jolla sakko määrättiin. Lisäksi jos pankkitakauksen ei katsota tarkoittavan maksuaikaa, se rohkaisee yrityksiä olemaan maksamatta niille määrätyt sakot, kun ne ovat tulleet lainvoimaisiksi.

34 Komissio katsoo lisäksi, että pankkitakauksen maksettavaksi vaatiminen ei ole julkisen vallan käyttöä, joka voidaan riitauttaa EY 230 artiklan nojalla, vaan sopimukseen perustuvan oikeuden käyttöä, jonka tuomioistuinvalvonta on uskottu yhteisöjen tuomioistuimelle pankkitakauksessa olevan välityslausekkeen johdosta. Kuitenkaan ne toimet, jotka komissio toteuttaa yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan EY 238 artiklan nojalla kuuluvan sopimussuhteen yhteydessä, eivät lähtökohtaisesti voi olla samanaikaisesti EY 230 artiklaan perustuvan kumoamiskanteen kohteena.

35 Komissio kehottaa tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta "oikeudenmukaisuuden ja prosessiekonomian vuoksi" määrittelemään käsillä olevan yksityishenkilön nostaman kanteen uudestaan EY 238 artiklan nojalla nostetuksi kanteeksi, joka koskee sopimukseen perustuvan takuun soveltamista.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

36 Sen väitteen osalta, jonka mukaan vanhentumisaika, jota sovelletaan komission toimivaltaan panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön, oli kulunut umpeen asetuksen N:o 2988/74 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla ja johon kantaja vetoaa sekä tutkittavaksi ottamista koskevan kysymyksen yhteydessä kiistääkseen komission väitteen siitä, että määräaika ei ollut kulunut umpeen (edellä 23 kohta), että aineellisen kysymyksen yhteydessä (edellä 24 kohta), on ennen kaikkea määritettävä, onko tällainen vanhentuminen tapahtunut.

Vanhentuminen

37 On tutkittava ensiksi sitä, onko asetuksen N:o 2988/74 4 artiklan 1 kohta sovellettavissa käsillä olevassa asiassa, kuten kantaja väittää.

38 Tätä tarkoitusta varten on ensiksi määritettävä se, ovatko riidanalaiset toimet luonteeltaan hallinnollisia vai, kuten komissio väittää, sopimusoikeudellisia.

39 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tuo tältä osin ensiksi esiin, että riidanalaisissa toimissa viitataan nimenomaisesti – niiden otsikon "Kohde" alla – siihen menettelyyn, joka johti betoniteräsverkkopäätöksen tekemiseen. Maksukehotus, johon liittyy varoitus siitä, että saatava peritään näihin toimiin liittyvän pankkitakauksen antajalta, on siis betoniteräsverkkopäätöksen täytäntöönpanomuoto. Näin ollen riidanalaiset toimet, jotka on tehty komission päätöksen perusteella EY 249 artiklassa tarkoitetulla tavalla, ovat luonteeltaan hallinnollisia.

40 Vaikka lisäksi onkin totta, että Banco di Roman ja komission välinen sopimussuhde – nimittäin pankkitakaus – perustuu kantajan velvoitteeseen suhteessa komissioon ja että kyseisessä pankkitakauksessa on EY 238 artiklassa tarkoitettu välityslauseke, on kuitenkin huomautettava, että 13.4.2004 päivätyssä faksissa tyydytään ilmoittamaan, että saatava peritään pankkitakauksen antajalta, mikäli kantaja ei maksa siltä vaadittuja summia, ja että 5.2.2004 päivätyssä kirjeessä ei mainita pankkitakausta.

41 Tästä seuraa yhtäältä, että toisin kuin komissio väittää, käsillä oleva asia ei ole luonteeltaan pankkitakaukseen perustuva sopimusoikeudellinen oikeusriita, joka on omiaan estämään asetuksen N:o 2988/74 soveltamisen tässä tapauksessa.

42 Toisaalta EY 230 artiklan nojalla nostettu kumoamiskanne on asianmukainen oikeussuojakeino valvoa riidanalaisten toimien lainmukaisuutta (ks. vastaavasti asia T-265/03, Helm Düngemittel v. komissio, määräys 9.6.2005, Kok. 2005, s. II-2009, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Käsillä olevan kanteen uudelleen määrittely EY 238 artiklan nojalla nostetuksi kanteeksi, mitä komissio ehdottaa, on paitsi yhteensopimatonta kanteen kohteen kanssa, sellaisena kuin kantaja sen on kanteessa määritellyt ja nimenomaisesti vahvistanut vastineessa, myös siis oikeudellisesti virheellistä.

43 Riidanalaiset toimet, jotka on tehty betoniteräsverkkopäätöksen täytäntöönpanon yhteydessä, katsotaan siis luonteeltaan hallinnollisiksi.

44 Niiden komission väitteiden, jotka on esitetty edellä 28–31 kohdassa, kumoamiseksi riittää, että korostetaan uudelleen sitä (ks. edellä 40 ja 41 kohta), että käsillä olevan kanteen kohde ei liity saatavan perimiseen pankkitakauksen antajalta.

45 Sen komission väitteen osalta, jonka mukaan pelkkä pankkitakauksen olemassaolo estää asetuksen N:o 2988/74 soveltamisen kantajan ja komission välisessä päävelvoitesuhteessa (ks. edellä 28 kohdan loppuosa), on todettava, että tämän Banco di Roman ja komission välisen sopimussuhteen olemassaolo ei voi estää sitä, että komission toimivalta panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön mahdollisesti lakkaa mainitun asetuksen 4 artiklassa säädetyn määräajan päättymisen johdosta. Asetuksella N:o 2988/74 on nimittäin otettu käyttöön täydellinen sääntely, joka kattaa yksityiskohtaisesti määräajat, joissa komissio voi oikeusvarmuuden perustavanlaatuista vaatimusta sivuuttamatta panna täytäntöön päätökset, joissa määrätään sakkoja yhteisön kilpailusääntöjen mukaisten menettelyjen kohteina oleville yrityksille (ks. vastaavasti asia T-213/00, CMA CGM ym. v. komissio, tuomio 19.3.2003, Kok. 2003, s. II-913, 324 kohta).

46 Sillä ei tältä osin ole merkitystä, että pankkitakaus voidaan luokitella sillä taattuun päävelvoitesuhteeseen nähden liitännäiseksi, kuten kantaja väittää, tai päinvastoin itsenäiseksi siksi, että se sisältää ehdon maksaa ensi vaatimuksesta (edellä 27 ja 32 kohta).

47 Näin ollen on tutkittava, oliko vanhentumisaika, jota sovelletaan komission toimivaltaan panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön, kulunut umpeen asetuksen N:o 2988/74 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla silloin, kun riidanalaiset toimet tehtiin.

48 Tältä osin on kiistatonta, että edellä 10 kohdassa tarkoitettua komission 11.9.1997 päivättyä kirjettä lukuun ottamatta mitään muuta asetuksen N:o 2988/74 5 artiklassa tarkoitetulla tavalla vanhentumisajan keskeyttävää toimenpidettä ei ole tehty sen jälkeen, kun edellä 8 kohdassa mainitussa asiassa Ferriere Nord vastaan komissio annettiin 17.7.1997 tuomio.

49 On vielä tutkittava, pysähtyikö – kuten komissio väittää – vanhentumisaika siksi, että komission kantajalle tämän antaman pankkitakauksen vastineeksi myöntämä sakon maksun lykkäys katsotaan asetuksen N:o 2988/74 6 artiklan a alakohdassa tarkoitetuksi maksuajan myöntämiseksi (edellä 1 kohta).

50 On kuitenkin tältä osin todettava, että tämän kysymyksen ratkaisu ei ole käsillä olevan oikeusriidan kannalta ratkaisevaa.

51 Tällainen lykkäys on nimittäin lakannut sen ajanjakson päätyttyä, jolle se oli myönnetty eli joka komission 9.8.1989 päivätyn kirjeen sanamuodon mukaan (ks.

edellä 4 kohta) kesti "niin kauan kuin oikeudenkäyntimenettely on vireillä". Tässä tapauksessa maksun lykkäys on siis lakannut yhteisöjen tuomioistuimen tuomion antamispäivänä eli 17.7.1997 (ks. edellä 8 kohta), joka on se päivä, jolloin asetuksen N:o 2988/74 4 artiklan 2 kohdan mukainen vanhentumisaika alkoi kulua.

52 Näin ollen on todettava, että tässä tapauksessa vanhentumisaika ei ole pysähtynyt yhteisöjen tuomioistuimen 17.7.1997 antaman tuomion jälkeen.

53 Asetuksen N:o 2988/74 4 artiklan 1 kohdan perusteella tästä seuraa, että komission täytäntöönpanovaltaan sovellettava vanhentumisaika on kulunut umpeen mainitussa säännöksessä tarkoitetulla tavalla kantajan oikein määrittämänä päivänä (ks. edellä 28 kohta), nimittäin 18.9.2002. Näin ollen 5.2. ja 13.4.2004 tehdyt riidanalaiset toimet on tehty ja annettu tiedoksi kantajalle, vaikka vanhentumisaika, jota sovelletaan komission toimivaltaan panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön, oli kulunut umpeen.

Tutkittavaksi ottaminen

54 On huomautettava, että EY 249 artiklassa tarkoitettu päätös on sellainen toimi, jolla muutetaan sen, jolle se on osoitettu, oikeusasemaa selvästi ja lopullisesti (asia 22/70, komissio v. neuvosto, tuomio 31.3.1971, Kok. 1971, s. 263, Kok. Ep. I, s. 553, 33–43 kohta ja asia 60/81, IBM v. komissio, tuomio 11.11.1981, Kok. 1981, s. 2268, Kok. Ep. VI, s. 231).

55 Vanhentumiskysymyksen yhteydessä esitetyistä perusteluista (edellä 37–53 kohta) seuraa, että koska vanhentumisaika, jota sovelletaan komission toimivaltaan panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön, oli kulunut umpeen, komissiolla ei ollut enää oikeutta vaatia kantajalta velasta jäljellä olevan summan maksamista, ja kantaja sai 18.9.2002 alkaen laillisesti katsoa olevansa suojattu komission kyseisen päätöksen täytäntöönpanoa koskevia vaatimuksia vastaan.

56 Komissio on kuitenkin riidanalaisilla toimilla osoittanut kantajalle velasta jäljellä olevaa summaa koskevan maksukehotuksen ja uhannut periä saatavansa pankkitakauksen antajalta. Riidanalaisilla toimilla, joita lähtökohtaisesti pidetään laillisina, muutetaan siis kantajan oikeusasemaa selvästi ja lopullisesti, ja ne ovat tällä perusteella EY 249 artiklassa tarkoitettuja päätöksiä eivätkä luonteeltaan aiempia toimia vahvistavia.

57 Oikeudenkäyntiväite on siis hylättävä perusteettomana.

Aineellinen kysymys

58 Vanhentumiskysymyksen yhteydessä esitetyistä perusteluista (edellä 37–53 kohta) seuraa, että vanhentumisaika, jota sovelletaan komission toimivaltaan panna betoniteräsverkkopäätös täytäntöön, oli kulunut umpeen asetuksen N:o 2988/74 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla silloin, kun riidanalaiset toimet tehtiin.

59 Näin ollen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 2988/74 4 artiklan 1 kohdan rikkomista, on perusteltu ja riidanalaiset toimet on siis kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

60 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on kantajan vaatimuksen mukaisesti velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Komission 5.2.2004 päivätyllä kirjeellä ja 13.4.2004 päivätyllä faksilla tiedoksi antamat päätökset, jotka koskevat maksamatta olevaa osuutta sakosta, joka kantajalle on määrätty ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta 2.8.1989 tehdyllä komission päätöksellä 89/515/ETY (IV/31.553 – Betoniteräsverkot), kumotaan.**

2) **Komissio velvoitetaan korvaamaan paitsi omansa myös kantajan oikeudenkäyntikulut.**

García-Valdecasas Cooke Trstenjak

Julistettiin Luxemburgissa 27 päivänä syyskuuta 2006.

E. Coulon R. García-Valdecasas

kirjaaja jaoston puheenjohtaja